

JÄTEALAN YHTEISTYÖRYHMÄ (1/2021) KOKOUSMUISTIO

Aika Torstai 15.4.2021 klo 13.00-15.30

Paikka Teams-kokous

Osallistujat

Nina Kokko	Jätehuoltoyhdistys ry
Pöyry Lasse	KKV
Torniainen Merja	Ruokavirasto
Jukka Kero	Kiinteistöliitto
Idström Laura	ELY-keskus
Virtanen Teemu	PIRELY
Juha-Pekka Salmi	TYNK ry
Myllymaa Tuuli (varapj.)	SYKE
Ilkka Hippinen	Motiva
Mari Carlson	Ulkoministeriö
Tuovi Kurttio	SLL
Timo Hämäläinen	KIVO
Anttila Juha	AVI
Huovinen Kirsti	MMM
Fiskaali Tiina	Teknologiaeollisuus
Heli Tammivuori	Elintarviketeollisuusliitto ry
Sahimaa Olli	Aalto yliopisto
Salmenperä Hanna	SYKE
zu Castell-Rudenhause Malin	VTT
Vuorinen Pekka	Rakennusteollisuus RT
Jari Natunen	SLL
Laurila Juha	Rakennusteollisuus RT
Antro Säilä	Suomen Pakkausyhdistys
Ola Marja	Kaupan liitto
Lehtipuu Otto	YTP
Ojanperä Minna	MTK
Liisa-Marie Stenbäck	TYNK
Paunio Mikko	STM
Marika Ollaranta	Business Finland
Sjöblom Kamilla	YM
Levinen Riitta	YM
Jaakkola Sirkku	YM
Nissinen Jouni	YM
Saarnilehto Merja	YM
Levinen Riitta	YM
Stén Sirje	YM
Kauppila Jussi	YM
Pajukallio Anna-Maija (pj.)	YM
Korhonen Marja-Riitta (siht.)	YM

1-2. Kokouksen avaus ja esityslistan hyväksyminen

Puheenjohtaja totesi kokouksen alussa esityslistaa muutettavaksi siten, että ennakoon yhteistyöryhmäläisille lähetetyn agendan kohta 5 käsitellään heti esityslistan hyväksymisen jälkeen. Muutos hyväksyttiin.

3. Jätelaki HE ja asetusvalmistelu / Riitta Levinen ja Jussi Kauppila YM

Riitta kertoi jätelain HE:n sekä siihen liittyvän asetusvalmistelun tilanteesta. Esitys saatavilla hankeikkunasta. Riitalta kysyttiin, miksi HE:ssä on palattu 37 §:n vanhaan muotoiluun, joka on nykyisessä tulkinnanvarainen, vaikka lausunnoille lähteneessä versiossa se oli muutettu. Riitta kertoi säännöksen rajauksen muuttuneen lopulta siten, että sekajätteen kuljetus jäi kaksoisjärjestelmän piiriin, joten perusteita ei ollut muuttaa voimassaolevan lain päätöksenteon edellytyksiä. Jos ainoastaan saostus- ja umpikaivolietteet olisivat jääneet kaksoisjärjestelmän piiriin, niin silloin olisi tilanne voinut olla toinen. Kommentoitiin myös, että kaatopaikka-asetukseen sisällytettävä ”vaaraton jäte” -nimike nykyisen tavanomaisen jätteen tilalle on huono ja harhaanjohtava. Kyseinen muutos tulee jätedirektiivistä, johon lisättiin vaarattoman jätteen määritelmä. Jätelakiin ei voitu sisällyttää termiä ”tavanomainen jäte”, joten loogisempaa käyttää kaatopaikka-asetuksessa ”vaaraton jäte” termiä.

Kysyttiin, mitä perusteita on ulkopuoliselle tarkastajalle tuottajayhteisön omavalvonnassa. Riitta kertoi, että direktiivissä auditointivelvollisuus nousee vahvana esiin, vaikka ei kuitenkaan ole pakollista. Se on tarpeellinen ennen kaikkea tiedonkeruuseen liittyen mm. kierrätetyn määrän laskennan luotettavuuden parantamiseksi. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että auditointi tulisi tehdä joka vuosi.

Tiedusteltiin ympäristöluvituksen sujuvoittamisesta jätelain muutoksen yhteydessä. Todettiin, että luvituksen yhtenäistäminen ei ole jätelain asia, muuta kuin EoW:n osalta. YM perustaa EoW-työryhmän mahdollisesti jo ennen kesälomia, ryhmän varsinainen työ alkaisi syksyllä. Ryhmässä tarkoituksena seurata ja arvioida nykyistä tilannetta ja sen pohjalta työryhmä voisi esittää muutoksia nykyisiin menettelyihin. Nyt tulisi pohtia työryhmän rajauksia, eli mitä työryhmän haluttaisiin käsittelevän tapauskohtaisen päätöksenteon lisäksi esim. EU:hun vaikuttaminen harmonisoitujen eow-säädösten lisäämiseksi.

Kommentoitiin myös, että tuottajavastuun lisäksi tulisi puhua kuluttajien vastuusta kierrätystavoitteiden saavuttamisessa. Joissain maissa kuluttajia kohdellaan kovemmin, ja myös Suomessa kuluttajilta tulisi vaatia enemmän vastuuta jätteiden lajittelussa. Tähän liittyisi suuri työllistämispotentiaali mm. kierrätyksen edistämiseksi voisi olla alueellinen henkilö, joka vastaa lajittelun onnistumisesta. Puheenjohtaja totesi, että kuluttajanäkökulman kehittäminen voisi olla teemana ensi syksyn kokouksessa. Myös uudelleenkäytön edistämisen työpajaa ehdotettiin toteutettavaksi ensi syksynä.

4. Jätealan yhteistyöryhmän uusi kausi

Jätealan yhteistyöryhmän uusi kausi alkoi 1.4.2021. Koska ryhmään on liittynyt uusia henkilöitä sekä uusia tahoja, tehtiin pikainen esittäytymiskierros.

5. Ajankohtaiset jäte- ja kiertotalousasiat / Anna-Maija Pajukallio YM

Anna-Maija esitti ajankohtaisia jäte- ja kiertotalousasioita. Esitys saatavilla hankeikkunassa. Kysyttiin, onko jätelakeille tulossa yhtenäistä merkintäjärjestelmää. KIVOn edustaja kertoi, että heillä on meneillään pohjoismainen piktokrammi-hanke, johon on jo palkattu projektipäällikkö. Puheenjohtaja totesi, että tätä aihetta voitaisiin käsitellä syksyn kokouksessa laajemminkin. Keskustelussa nousi esiin myös se, että kentällä hämmennystä ovat aiheuttaneet eri jätenimikkeet liittyen jätteen hyödyntämiseen mm. elintarvikejäte, ruokajäte. Toimijat käyttävät termejä sekalaisesti. Todettiin, että kaikkia jakeita ei ole jätelaissa määritelty, mutta esim. elintarvikejäte on määritelty ja tulee suoraan direktiivistä.

Tiedusteltiin, onko kaivannaisjätteille mietitty jäteveroa. Todettiin, että kaivannaisjätteet on vapautettu jäteverosta. Kaivannaisjätteiden verotusta mietittäneen nyt kiertotalousohjelmaa täytäntöönpannassa sekä kaivoslakia uudistettaessa. Kaivannaisjätteet eivät myöskään kaikilta osin kuulu jätelain piiriin vaan niistä on oma kaivannaisjäteasetus.

6. Valtakunnallinen jätesuunnitelma / Sirje Stén YM ja Hanna Salmenperä SYKE

Aluksi Sirje kertoi Valtsun tilanteesta yleisellä tasolla. Esitys saatavilla hankeikkunasta. Kommentteja sisällysluetteloon voi lähettää Sirjelle mahdollisimman pian. Lisäksi parhaillaan on meneillään pakkausjäteosion kommentointi. Sirjen esityksen jälkeen Hanna esitteli Valtsun indikaattoreita. Hannan esitys saatavilla hankeikkunasta. Kommentit liittyivät erityisesti kaivannaisjätteisiin, sillä sen määrät ovat huomattavan suuret. Kommentoitiin, että vaaralliset kaivannaisjätteet tulisi luokitella vaaralliseksi jätteeksi ja rinnalle indikaattoreihin tulisi ottaa vaarallinen kaivannaisjäte. Sirje kommentoi, että kaivannaisjätteet eivät varsinaisesti kuulu valtakunnallisen jätesuunnitelman sisältöön. Tämä johtuu kaivannaisjätehuollon erilaisesta sääntelytaustasta, mutta uuteen Valtsuun on kuitenkin tulossa selvittämistoimenpide koskien kaivannaisjätteitä. Todettiin vielä, että uudelleenkäyttö ei nähtävästi ole mukana ympäristöliiketoiminnassa, kun työllisyyttä lasketaan. Hanna lupasi kuitenkin tarkastaa asian ja seuraavassa Hannan tarkennus tähän: TOL 38-39 sisältävät keskeisimmin muuta tointa kuin uudelleenkäyttöä, eli 38: jätteen kerääminen, käsittely ja loppusijoitus, jätteen lähikuljetus sekä kierrätyslaitosten toiminta kierrätyskelpoisten materiaalien lajittelemiseksi jätteestä sekä 39: saastuneiden rakennusten, alueiden, maaperän sekä pinta- ja pohjavesien puhdistus- ja

kunnostamispalvelujen tuottaminen. Jos joku jäteyritys erottelee jätettä uudelleenkäytön valmisteluun, sisältynee tämä 38 toimialaan, mutta todennäköisesti melko vähäisenä osuutena. Ehdotettiin uudelleenkäytön lisäämistä ympäristöliiketoiminnan toimialaan.

7. Yhteistyöryhmän jäsenten ajankohtaiset kuulumiset / ryhmäläiset

Yhteistyöryhmäläisillä ei ollut kerrottavanaan ajankohtaisia kuulumisia. Seuraavat kuulumiset on poimittu Teamsin chat-palstalta:

Rinki:

- Ringillä on parhaillaan menossa kuluttajakampanja pakkausjätteen lajittelusta <https://rinkiin.fi/huolehditaan-yhdessa-siita-etta-pakkaus-kiertaa/>

Sitra:

- Sitra järjestää Kiertotalous ja kauppapolitiikka webinaarin 5.5. <https://www.sitra.fi/tapahtumat/kiertotalous-ja-kauppapolitiikka/>

8. Muut asiat

Ei muita asioita.

9. Kokouksen päätös